

Gyógyulás

Lehet, hogy így születnek a legendák? A botjára támaszkodó, szimpatikus öregúr fordulatos mondatain érezni, nem én vagyok az első, akinek a betegsége történetét elmeséli.

— Engem kérem szépen ez az abaligeti barlang tart életben. Ne tessék azt hinni, hogy felelőtlenül fecsegek! Nem! Hetvenhat éves vagyok, 13 évvel ezelőtt betegedtem meg tüdőasztmában. Egy évig kezeltek mindenféle gyógyszerekkel, de hiába. Nincs arra szó, mennyit szenvedtem! Naponta négyszer-öttször is elkapott a fulladásos roham. A vöm, aki villanyszerelő, akkortájt itt dolgozott az abaligeti barlang szerelésén és azt hallotta, hogy ennek a barlangi levegőnek gyógyító hatása van a légúti betegségekre: asztmára, hörghurutra, szilikózisra satöbbi. Mondom az orvosnak. Kinevettek. Nem baj, én akkor is megpróbálom, hiszen mit veszíthetek — gondoltam. Kerestem szállást a faluban, mindennap megváltottam a pénztárnál a belépőjegyet és szépen magam lejárógattam. Volt, amikor teljesen egyedül ültem odalent, mert turistákat hébe-hóba hoztak csak csapatostul.

— Bizony, rögtön éreztem, hogy jót tesz, hogy könnyít rajtam. Tán ez is volt a baj, mert annyira akartam siettetni a gyógyulást, hogy túladagoltam a kúrát, naponta négy órát is lent töltöt-

tem. A második hét végére hirtelen olyan rosszul lettem, hogy rögtön hazavitt Pécsre a családom. Ez a leromlás azonban nem vette el a hitemet, mert sejtettem mi volt az oka. Rövidesen újra elkezdtem a barlangba járást, minden másnap koccsival kihozták a gyerekek. És kérem, pár hét alatt úgy helyre jöttem, hogy még azt is elfelejtettem, valaha asztmás voltam. Tíz évig éltem gyógyszer nélkül makkegészségesen, de közben minden ősszel és tavasszal tartottam pár hetes kúrát. Aztán 3 évvel ezelőtt úgy hittem, teljesen meggyógyultam, elhanyagoltam a dolgot. És most tessék! Megint beleestem. Hat hónapig szenvedtem otthon, de hál'istennek csak sikerült bekerülnöm ebbe a prima szanatóriumba. Amikor jöttem, nem győzték belém nyomkodni a vénás injekciókat, hogy meg ne fulladjak. Negyedik hete vagyok itt — és tetszik látni, csak kilábaltam. Meggyógyított a barlang.

Wagner Ferenc bácsi szavaiból azonban sokkal több „olvasható ki”, mint egy súlyos szenvedésekkel járó betegség kórtörténete. Elnagyoltan benne van a hazai barlanggyógyászat helyzete, rangja, múltja, megítélése is.

Mielőtt azonban a szakmai kérdésekbe, a barlangterápia körüli orvosi vitákba pro vagy kontra belebonyolódnánk, tisztázzuk, miért és mitől lehet egyáltalán egy föld alatti barlangban meggyógyulni? A téma legszakavatottabb magyarországi ismerője, dr. Kessler Hubert — nyugdíjában is aktív — mérnök-geológus. Személyében hazánk is bekapcsolódott a Nemzetközi Barlangtani Unió keretében működő Barlangterápiai Bizottság munkájába, melynek ő a titkára.

— Ma még rengeteg dolgot nem

tudunk tudományosan megmagyarázni. Nagyon leegyszerűsítve, például még az sem teljesen tisztázott kérdés, miért és hogyan fejt ki gyógyhatást némely természetes vagy mesterségesen létrehozott föld alatti üreg klímája. Persze, már nagyon sok mindent tudunk; például azt, hogy nem egyetlen gyógytényező fejt ki a hatást, hanem sok ismert — és sok ismeretlen ok. Ismert; a levegő nagyfokú tisztasága, csíra-mentessége — tisztább, mint a magas hegyi léghő — azután a magas hegyi léghő — azután a magas páratartalom, ennél fogva a levegő vegyi összetétele oldottan tartalmaz számos értékes, baktériumölő hatású ásványi anyagot, azután az állandó, egyenletes hőmérséklet. És néhány olyan tényező, amelyet csak szak-kifejezéssel tudok mondani; a magas negatív ionizáció és a levegő radon tartalma — ezek jótékony sugárzást eredményeznek.

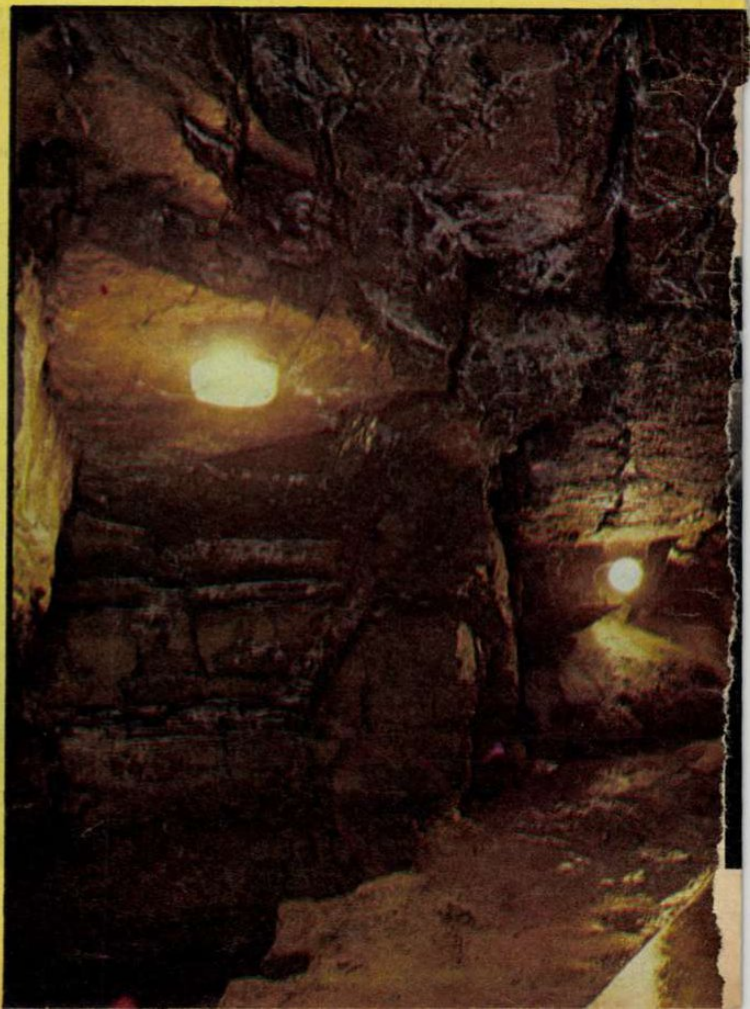
Ahhoz azonban, hogy a gyógybarlangok „világát” teljesen megérthessük, még sok tudományos kísérletet és mérést kellene elvégezni az orvosokkal, klimatológusokkal, barlangászokkal közösen.

— A barlanggyógyászat fiatal tudományág — nálunk csak 1959-től foglalkoznak vele szervezetten —, de az emberi tapasztalatok és megfigyelések évszázadosak.

— Valóban így van. Feltehetően az első föld alatti „gyógy-

Híres olasz gyógyhely a szemnek is gyönyörű Grotta Giusti Firenze mellett

Az abaligeti tüdőszanatóriumot és barlangot festői környezet veszi körül

-a föld alatt

helyek" közé tartozik a torjai bődösbarlang, amelyről 1767-ben Fridvalszky János természettudós azt írta: „Ide sereglének mindazok, akiket súlyos rühösség, fejfájás, és szembetegség támadott meg”, és 1780-ból származik Fichtel János geológus megfigyelése, mely szerint a „környékről összegyűlt köszvényesek itt húzódnak meg éjszakára”.

— Világhírűvé vált a múlt században, 1849-ben a Firenze mellett felfedezett Grotta Giusti, amely 40 fokos hőmérsékletű meleg barlang. Verdi, Garibaldi és Kossuth Lajos is kezelte ott magát. Kossuth egy 1871-ben kelt levelében ezt írta róla: „Nyolc napon át napi egy-egy órát töltöttem abban a csodaszép grottában. De az én átkozott csúszom tökéletesen el lett seperve, mondom elseperve a szó szoros értelmében.” A korszerűen kiépített gyógybarlang, illetve környéke ma is híres gyógyüdülője Olaszországnak.

— A westfáliai Ennepetalban levő Klutert-barlangot a második világháború idején óvóhelynek használták, s az oda menekült asztmások észrevették, hogy állapotuk pár órás ott-tartózkodás után jobb lett. 1950 óta kezelnek ott, orvosi felügyelet mellett betegeket, s lényegében ezek a tapasztalatok indították el a hazai kutatásokat is.

— Ha nekünk is vannak ilyen

(Fotó: ifj. Soproni Béla)

**Abaligeti beutaltak.
A többségük pécsi
és komlói bányász**

természeti adottságaink, beszéljünk róluk!

— Hazánkban több mint ezer barlangot tartanak nyilván, de természetesen ezek közül csak néhány olyan akad, amelynek a gyógyhatása kimutatható. Jelenleg nálunk a jósvafői Béke-barlangban, az abaligeti cseppkő-barlangban és a tapolcai kórház alatti száraz barlangban folynak gyógykezelések.

Az első a jósvafői volt, ahol 1959-ben az Észak-magyarországi Szénbánya Vállalat támogatásával megindultak a vizsgálatok, illetve a kezelés. Több mint kétezer tüdőasztmás és hörghurutos beteget figyeltek itt meg, s az esetek 87 százalékánál észleltek a szakorvosok — légzésfunkciós és egyéb mérésekkel is alátámasztott — tartós vagy átmeneti javulást. Sajnos, a körülmények olyanok itt, hogy csak tavasztól-őszig lehet a betegeket fogadni, mert az elhelyezésük faházakban történik.

Abaligeten viszont — személyesen is meggyőződünk róla — nagyon szép, korszerű szanatórium van. Sajnos, csak 20 ágyas. Tapolcán pedig a kórház keretében alakították ki a 24 ágyas barlangterápiás osztályt, s a környékről bejárókkal együtt egyszerre 30–35-en kapnak itt kezelést, és kúrázhatnak háromhetes váltásban. A barlangterápiát mindkét helyen gyógyszeres kezeléssel és gyógytornával kombinálják. Egybehangzó tapasztalat: a kúra hatásaként a betegek gyógyszerigénye csökken, sőt a gyógyszerelésük hónapokra megszüntethető. Ennek azért óriási a jelentősége, mert (erős és a hosszú adagolás után) különböző káros mellékhatásokat kiváltó gyógyszerek válnak egy időre nélkülözhetővé. Közös tapasztalat az is, hogy a kúra után nagyon sokat javul az

emberek közérzete, általános idegállapota, hangulata, s nem utolsósorban a munkabíró képessége.

Ennyit a barlangban történő gyógyításról, amely ha nem is könnyen, nem is gyorsan — de mára nálunk is polgárjogot nyert. Az orvosi értékelések persze lehetnek eltérőek, egymással vitakozók. Egy viszont tény: a társadalmi igény messze meghaladja a lehetőségeket. Nemcsak az osztrák, a nyugatnémet, az olasz és a francia példák, hanem a szovjetunióbeli, a román, a lengyel, a csehszlovák gyógybarlangok példája (sőt elhagyott só- és ezüstbányákban is gyógyítanak!) azt jelzi, nem néhány lelkes „megszállott” orvos és geológus magánügyéről van szó. Az utóbbi években a természetes gyógymódoknak óriási kultusza teremődött világszerte. És sajnos ma már nem kell bányában, vagy portól, vegyianyagoktól szennyezett munkahelyen dolgozni ahhoz, hogy a gyógyító hatású, tiszta levegőt kincseknek tekintsük. Magyarországnak nincsenek sok ezer méter magas hegyei, van viszont a felsoroltakon kívül is még néhány „felfedezésre váró” gyógyászati célra alkalmas barlangunk. Ezek azonban ma még jobbára csak föld alatt szunnyadó kincsek.

Horváth Mária

Egyszerre húsz beteg, négy hétig kúrázhat az abaligeti barlangban és szanatóriumban

